

Emniyet Teşkilât Kanununun 24 ncü maddesinin 2 nci fıkrasıyla 4598 sayılı kanunun 4 ncü maddesinin yorumlanmasına dair Başbakanlık tezkeresi ve İçişleri ve Bütçe Komisyonları raporları (3/313)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı: 72 - 45 6/351

2 . II . 1946

Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Açılan müsabaka sınavlarında polisliğe yeter bilgi ve ehliyeti olduğu anlaşılanlardan, Emniyet Teşkilât Kanununun 24 ncü maddesinin 2 nci fıkrası hükmüne dayanılarak, polis memurluğuna tâyin edilmiş olanların polislik mesleğinde altı yıl hizmet etmeden 4598 sayılı kanunun 4 ncü maddesi hükmünden faydalanılıp faydalanmayacakları hususunda tereddüde düşülmüştür.

3656 sayılı kanunun bazı hükümlerini değiştiren 4598 sayılı kanunun 4 ncü maddesinde «buldukları derecelerde kanuni müddetlerini doldurdıkları ve ehliyetleri sabit olduğu halde, hususi teşkilât kanunlarının koyduğu yaş, meslek ve tahsil gibi kayıtlar ve şartlar dolayısıyla üst dereceye geçirilemeyenlerle kanuni hükümler dairesinde terfi hak kazanmış buldukları halde kadroda açık yer olmamak veya buldukları memuriyette kalmalarına idarece lüzum görülmek veya buldukları memuriyetlerde üst derece bulunmamak sebepleriyle terfi edemiyenlere bir üst derece maaşı ve bu derecede de bir terfi müddeti geçirerek aynı sebeplerle üst dereceye geçemiyen veya terfi edemiyenlere daha bir üst derece maaşı verilir.» denilmektedir.

Bu hüküm gereğince memurun kadrosu içinde bir veya iki üst dereceye yükseltilebilmesi için o memurun evvelimde aylığını aldığı derecede kanuni yükselme süresini doldurmuş olması icab-
etmektedir.

3656 sayılı kanunun 4598 sayılı kanunla değiştirilen umumi hükümlerine göre memurların yükselme süreleri üç senedir. Diğer taraftan 3201 sayılı Emniyet Teşkilât Kanununun 24 ncü maddesinin 2 nci fıkrasında «açılacak müsabakalarda polisliğe kâfi bilgi ve ehliyeti olduğu anlaşılanlar da polis memurluğuna kabul edilirler. Ancak bu suretle alınanların terfi edebilmeleri polis memurluğunda altı sene hizmet etmiş olmalarına bağlıdır.» denilmek suretiyle tahsili ilk öğretim derecesine varmayan veya ilk okulu bitirmiş bulunanlardan ilk defa ve doğrudandoğruya 20 lira asli aylıkla polis memurluğuna almanlar için yükselme süresi altı sene olarak tesbit edilmiş ve bu hüküm 3656 sayılı kanunun 26 ncı maddesiyle de mahfuz tutulmuş bulunmaktadır.

Bu vaziyet karşısında durumları yukarıda arzedilen şekilde olan polis memurları 20 lira aylık derecesinde üç seneyi doldurdıkları takdirde 4598 sayılı kanunun 4 ncü maddesinden istifade ettirilerek 20 liralık kadroda bir üst derece aylığı olan 25 liraya yükseltilebilecekler midir, yoksa bu suretle terfi ettirilebilmeleri için 3201 sayılı kanunun 24 ncü maddesinin yukarıda işaret edilen 2 nci fıkrası ile tesbit edilmiş olan altı senelik yükselme süresini doldurmaları mı gereklidir? Bu nokta tereddüt konusunu teşkil etmektedir.

Binaenaleyh, bu vaziyette olan polis memurlarının 20 lira aylık derecesinde üç senelik sürenin dolmasıyla mi yoksa 6 senelik sürenin bitirilmesiyle mi (kanuni müddeti) doldurmuş sayılarak 4598 sayılı kanunun 4 ncü maddesinden istifade ettirilmek suretiyle aynı kadroda üst dereceye yükseltilebilecekleri hususunun yorumlanmasını, İçişleri Bakanlığının isteği üzerine, arz ve rica ederim.

Başbakan
Ş. Saraçoğlu

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 3/313

Karar No. 18

8 . II . 1946

Yüksek Başkanlığa

Emniyet Teşkilât Kanununun 24 ncü maddesinin 2 ncü fıkrasıyla 4598 sayılı kanunun 4 ncü maddesinin yorumlanmasına dair olan Başbakanlık tezkeresi Komisyonumuza havale olunmakla incelendi.

Tahaddüs eden tereddüdün 4598 sayılı kanunun 4 ncü maddesinden doğmasına ve bu kanunun evvelce Bütçe Komisyonu tarafından tetkik edilmesine binaen adı geçen kanunun 4 ncü maddesinin de Bütçe Komisyonu tarafından yorumlanmasına Komisyonumuzca karar verilmiş olduğundan Yüksek Başkanlığa sunulur.

İçişleri Ko. Başkanı	Başkan V.	Sözcü
Tekirdağ	Çoruh	Bolu
C. Uybadın	A. Tüzün	H. Ş. Adal

Kâtip		
Trabzon	Ankara	Bahkesir
S. Abanozoğlu	F. Daldal	Y. S. Uzun
Bahkesir	Bitlis	Bursa
F. Tiridoğlu	M. Ertan	F. Güvendiren
Elâziğ	Erzurum	Gaziantep
İ. Yalçın	N. Elgün	Dr. A. Melik
Giresun	Gümüşane	İstanbul
N. Osten	R. Güreli	M. Uludağ
Kars	Kayseri	Konya
E. Özoğuz	A. H. Kalaç	Ş. Ergun
Malatya	Maraş	Seyhan
E. Barkan	R. Kaplan	C. Oral
Sivas	Sivas	Tokad
M. Ş. Bleda	E. Dizdar	A. G. Pekel
Yozgad		Zonguldak
S. Korkmaz		R. Vardar

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Bütçe Komisyonu

Esas No. 3/313

Karar No. 63

8 . II . 1946

Yüksek Başkanlığa

Emniyet Teşkilât Kanununun 24 ncü maddesinin 2 ncü fıkrasıyla 4598 sayılı kanunun 4 ncü maddesinin yorumlanması hakkındaki 2 . II . 1946 tarih ve 6/351 sayılı Başbakanlık tezkeresi Komisyonumuza verilmekle İçişleri Komisyonu raporiyle birlikte ve Emniyet İşleri Genel Müdürü Osman Sabri Adal ve Bütçe ve Malî Kontrol Genel Müdürü Hâdi Hüsnan hazır oldukları halde incelendi ve görüşüldü.

4598 sayılı kanunun 4 ncü maddesi, terfi müddetini doldurmasına rağmen maddede sayılan sebepler dolayısıyla yükselme imkânı bulunmadığı hallerde, her memura bulunduğu görevde bir üst derece maaşı verilmesi ve aynı sebeplerle yine üst dereceye geçemiyen veya terfi

edemiyenlere daha bir üst derece maaşı verilmesi esasını kabul etmiştir. Bu hükümden, kanunları gereğince ilk terfileri 6 senede yapılması gereken, müsabaka ile alınmış polis memurlarının da faydalanıp faydalanamayacağı tathikatta tereddüdü mucip olduğundan keyfiyetin yorumlanmak suretiyle aydınlatılması istenilmiş bulunmaktadır.

Gerçi 4598 sayılı kanunun dördüncü maddesinin Bütçe Komisyonunda müzakeresi sırasında müsabaka ile alınan polis memurlarının da üç senede bir bu madde hükmünden faydalandırılmalarının kastedildiği yapılan incelemelerden ve Komisyon raporundan anlaşılmakta ise de 3201 sayılı kanunun 24 ncü maddesinin ikinci

fıkrasında altı senede bir terfi kaydının kaldırılmaması ve 3656 sayılı kanunla da 3201 sayılı kanun hükmü mahfuz tutulmuş olması itibariyle 4598 sayılı kanunun dördüncü maddesinde kes-tilenen neticenin alınmadığı tatbikata göre ve-rilen izahlardan anlaşılmalıdır.

Komisyonomuzun yaptığı incelemeler sonun-da da 3201 sayılı kanunun 24 ncu maddesindeki kayıt ile 3656 sayılı kanunun bu hükmün mah-fuziyeti hakkındaki kaydın mevcudiyeti ve deva-mı karşısında keyfiyetin 4598 sayılı kanunun 4 ncu maddesinin yorumu şekliyle haline inkân olmadığı ve meselenin 3201 sayılı kanunun 24 ncu maddesinin tadilini gerektirdiği sonucuna va-rılmış ve bu tadil ile müsabaka neticesinde alınan polis memurlarının da 4598 sayılı kanun hük-müne tâbi tutulacakları belirtilmiştir.

Her ne kadar 3201 sayılı kanunun 24 ncu maddesinde yazılı ve müsabaka suretiyle alınan polis memurlarının terfi müddeti tadil edilmiş ise de 4598 sayılı kanunun her memura üç senelik hizmet ve ehliyet şartlarıyla tanıdığı iki defa bir üst derece maaşına geçmek hakkının bunlara da tanınmasının emniyet teşkilâtının rütbe terfi-i hakkındaki hükümlerini ihlâl eder bir mahiyeti olmadığı ve gayenin munhasıran maaş yüksel-tilmesi ve umumi hükmün adı geçenlere de uygu-

lanmasının temininden ibaret bulunduğu yapılan tartışmalarda açıklanmış bulunmaktadır.

4598 sayılı kanunun adı geçen maddesinin ilk tatbikatı 3201 sayılı kanunun buna dair olan ter-fi kaydı nazara alınmadan ve bu yolda uzun bir zaman ödemeler de yapılmış olduğundan bun-ların geri alınması mağduriyeti mucip olacağı dü-şünülmektedir. Bu işlemlerin de muteber adde-dilmesini komisyonomuz uygun bulmuş ve tasarı-ya bir geçici madde koyarak bu ciheti sağlamış bulunmaktadır.

Arzedilen esaslar dairesinde hazırlanan tasa-rı Kamutayın onayına arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Bu rapor sözcüsü
Kastamonu	Edirne	Bolu
T. Coşkan	M. N. Gündüzalp	Dr. Z. Ülgen
Aydın	Burdur	Çorum
R. Alpman	Ş. Engineri	İ. Eker
Diyarbakır	Diyarbakır	Eskişehir
R. Bekit	Ş. Uluğ	Y. Abadan
Giresun	Giresun	İsparta
M. Akkaya	A. Sayar	M. Karaağaç
İstanbul	İzmir	Mardin
H. Kortel	M. Bırsel	R. Erten
Yozgad		Zonguldak
A. Sungur		II. A. Kuyucak

BÜTÇE KOMİSYONUNUN TEKLİFİ

*Emniyet Teşkilât Kanununun 24 ncu maddesinin
Değiştirilmesi hakkında kanun tasarısı*

MADDE 1. — 3201 sayılı ve 4. VI. 1937 ta-rihli kanunun 24 ncu maddesi aşağıdaki şekil-de değiştirilmiştir :

Orta mektep mezunları ile Ordu veya Jan-darma erbaşlığmdan ayrılmış olan veya orta tahsilini bitirmemiş olduğu halde yabancı dil bilen ilk mektep mezunları tercihan polisliğe alınırlar.

Yukarıki fıkradaki şartları haiz olanlar bu-lunmadığı takdirde açılacak müsabakalarda po-lisliğe yeter bilgi ve ehliyeti olduğu anlaşıl-anlar da polis memurluğuna kabul edilirler.

Bunların terfileri 3656 sayılı kanun ve ekleri

hükümlerine göre yapılır.

GEÇİCİ MADDE — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel, üç seneyi dolduran ve ehliyeti tasdik edilen polis memurlarından ay-lıkları bir üst dereceye geçirilenlerin bu mua-meleleri geçirildikleri tarihten itibaren kabul olunmuştur.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Adalet, İçişleri ve Maliye Bakanları yürütür.